

Normale varianten van de gepigmenteerde huid

Futchers of Voights lijnen

Demarcatielijnen tussen het donker gepigmenteerde deel (dorsaal) en licht gepigmenteerde deel (volair) van de armen (foto 11). Deze lijnen komen vaak symmetrisch voor op beide armen en kunnen zich voortzetten op de huid van de borst naar de mediaanlijn.

*Foto 11:
Voights lijn op de
bovenarm van een
negroïde patiënte.*

Linea alba

Gehypopigmenteerde zone in de mediaanlijn, lopend van het processus xiphoïdeus tot aan de symphysis pubis. In de zwangerschap kan hier ter plekke juist hyperpigmentatie optreden.

Mongoolvlek

De Mongoolvlek is een onscherp begrensde, blauwgrijze, ronde tot ovale verkleuring met een diameter van 10-12 cm, vooral lumbosacraal gelokaliseerd. Deze vlek komt voor bij licht tot matig gepigmenteerde huidtypen zoals Aziaten, bij Centraal-Amerikaans, Latijns-Amerikaanse en bepaalde Afrikaanse rassen. De blauwachtige pigmentatie wordt veroorzaakt door diep in de dermis gelegen melanocyten en ook vrij in de dermis gelegen melaninepigment. De vlek is gewoonlijk bij de geboorte aanwezig of verschijnt enige tijd na de geboorte, en verdwijnt meestal voor de puberteit, maar kan ook langer blijven bestaan tot op volwassen leeftijd.

Pigmentatie van de nagels

Veranderingen van de nagel komen voor bij vele systemische aandoeningen. Ze kunnen de sleutel tot de diagnose zijn. Bij negroïden zijn donkerbruine bandvormige longitudinale verkleuringen een veelvoorkomend normaal verschijnsel.

Pigmentatie van tong- en mondslimvlies

Orale pigmentatie wordt gezien op de gingiva, het harde palatum, mond-mucosa en de tong. De pigmentvorming van de mond-mucosa varieert in kleur van een licht tot donkere macula tot een lichtblauwe verkleuring. Hoe donkerder de huidskleur, hoe vaker dit verschijnsel zal voorkomen (foto 8).

Gehyperpigmenteerde maculae van de voetzool

Vlekkige hyperpigmentaties, waarbij het echter niet uitgesloten is dat kleine traumata toch een rol spelen bij het ontstaan ervan. De differentiaaldiagnose met een acraal lentigineus melanoom, het meest voorkomende type melanoom in de gepigmenteerde huid, is hier van belang.

Leukoderma van het mondslimvlies

Een witgrijze niet-keratotische laesie van de mond-mucosa. Histologisch toont deze acantose en oedeem van de epitheelbekleding van het slijmvlies. Bij HIV-positieve patiënten moet deze gedifferentieerd worden van de orale 'harige leukoplakie'. Deze dienen te worden onderscheiden van pathologische veranderingen zoals leukoplakie, lichen planus en orale candidiasis.

Pearly penile papules

Kleine, wittige, goedaardige, glanzende papels, vaak als een krans rond de glans penis gerangschikt. Door onbekendheid met dit beeld worden zij nog al eens voor condylomata acuminata gehouden, en als zodanig onnodig behandeld. (foto 9).

Foto 8:
Pigmentatie van
de tong.

Gepigmenteerde handlijnen

Hyperpigmentaties die het patroon van de handlijnen volgen (Foto 10). Bij de blanke huid kan een dergelijk beeld wijzen op de ziekte van Addison; in de gepigmenteerde huid gelden deze lijnen als variant van de normale huid.

Periarticulaire hyperpigmentatie

Deze onscherp begrensde hyperpigmentatie van de huid rond gewrichten heeft mogelijk een mechanische oorzaak (langdurige recidiverende rek).

*Foto 9:
Pearly penile papules*

*Foto 10:
Keratosis punctata
van de handpalm.
Eveneens opvallend
zijn hier de
gepigmenteerde
handlijnen.*

Periorbitale hyperpigmentaties

Met name bij Aziaten is dit een veelvoorkomend verschijnsel. Bij andere rassen kan deze vorm van pigmentatie duiden op een atopische constitutie.